

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ L. F.**, bývajúceho v Š., a **2/ H. F.**, bývajúcej v Š., zastúpených Mgr. D. Š., advokátkou v Š., proti žalovanému **T. H.**, bývajúcemu V., zastúpenému L., so sídlom vo Z., **o určenie neplatnosti právneho úkonu a určenie zániku záložného práva**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 23C 215/2007, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 4. novembra 2009 sp. zn. 24Co 103/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 4. novembra 2009 sp. zn. 24Co 103/2009 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Galanta (súd prvého stupňa) rozsudkom z 23. januára 2009 č. k. 23C 215/2007-104 určil, že napadnuté právne úkony označené ako „Zmluva o pôžičke“ z 15. novembra 1994, uzatvorená medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami ako dlžníkmi a „Zmluva o zriadení záložného práva“ z 13. decembra 1994, uzatvorená medzi žalovaným ako záložným veriteľom a žalobcami ako záložcami, sú neplatné a vo zvyšku žalobu zamietol. Zároveň v rozsudku vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že v zmysle zmluvy o pôžičke z 15. novembra 1994 mal žalovaný poskytnúť žalobcom v hotovosti finančnú čiastku vo výške 1 800 000 Sk, pričom žalobcovia boli povinní vrátiť pôžičku na základe výzvy žalovaného. Na zabezpečenie tohto záväzku účastníci konania uzavreli 13. decembra 1994 záložnú zmluvu, ktorou malo dôjsť k zriadeniu záložného práva k nehnuteľnostiam žalobcov v prospech žalovaného. Okolnosti uzavretia týchto zmlúv však boli sporné, pretože kým

žalovaný ich považoval za platné, podľa tvrdenia žalobcov sa jednalo len o simulované právne úkony, uzavreté za účelom ochrany ich nehnuteľností, ktoré boli už predtým založené v prospech veriteľa ich syna. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právne skutočnosti, na ktoré sa zmluva o pôžičke peňazí odvoláva, nenastali tak, ako to účastníci v zmluve uviedli. Súd uveril odporcom, že nemali vôľu uzavrieť zmluvu o pôžičke, pretože tieto finančné prostriedky nepotrebovali. Výsledky dokazovania taktiež nijako nenasvedčovali tomu, že by žalovaný skutočne mal 15. novembra 1994 vôľu poskytnúť a aj poskytol žalobcom na základe zmluvy o pôžičke jednorázovo sumu 1 800 000 Sk. V tejto súvislosti súd uviedol, že dôkazná povinnosť bola na žalovanom. Žalovaný však dôkazné bremeno neunesol, nakoľko nepreukázal, že v čase uzatvárania zmluvy o pôžičke skutočne uvedenou sumou disponoval a v tejto súvislosti súd poukázal i na výpoveď žalovaného, ktorý si ani len nepamätal odkiaľ takýto vysoký obnos peňazí mal. Súd prvého stupňa dospel preto k záveru, že v danom prípade neexistovala spoločná vôľa zmluvných strán na uskutočnení takéhoto právneho úkonu a nedošlo ani k odovzdaniu 1 800 000 Sk zo strany žalovaného žalobcom. Z tohto dôvodu považoval zmluvu o pôžičke za obojstranne simulovaný právny úkon, ktorý je zo zákona absolútne neplatný (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rovnako mal za neplatnú aj záložnú zmluvu, nakoľko mala zabezpečovať neexistujúcu pohľadávku. Súd zamietol žalobu v časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali určenia, že záložné právo zriadené v prospech žalovaného na nehnuteľnostiach žalobcov zaniklo 14. decembra 1994, s odôvodnením, že na základe neplatnej záložnej zmluvy takéto záložné právo nemohlo ani vzniknúť. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., vezmúc zreteľ len na čiastočný úspech žalobcov.

Krajský súd v Trnave (odvolací súd) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 4. novembra 2009 sp. zn. 24Co 103-2009 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalovaným 1/ a 2/ zároveň uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 1 031,19 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd vytkol súdu prvého stupňa, že neskúmal naliehavý právny záujem žalobcov na požadovaných určeníach. Stotožnil sa ale s názorom žalobcov, že naliehavý právny záujem je daný, nakoľko nehnuteľnosť žalobcov je zaťažená záložným právom, čím je ich postavenie neisté a výmaz záložného práva je možno docieľiť len súdnym rozhodnutím o vyslovení neplatnosti uvedených zmlúv. Podľa odvolacieho súdu však súd prvého stupňa nesprávne postupoval, keď bol toho právneho názoru, že na strane žalovaného bolo vecné bremeno dokazovania, že k pôžičke a záložnej zmluve došlo. Práve naopak, žalobcami v tomto prípade boli dlžníci

a zároveň záložcovia a na ich strane bolo vecné bremeno dôkazu, že zmluva nebola uzavretá slobodne a vážne. Podľa odvolacieho súdu nebolo možné skutkové zistenie, že žalovaný v čase uzatvárania sporných zmlúv nedisponoval finančnými prostriedkami v sume 1 800 000 Sk, oprieť tak, ako to urobil súd prvého stupňa, len o daňové priznanie žalovaného za rok 1994, lebo jedno zdaňovacie obdobie je pri takejto vysokej sume úplne nepostačujúce a nevylučuje to skutočnosť, že žalovaný mohol mať požičané peniaze od rodičov, prípadne priateľa, ako to uvádzal v odvolacom konaní. Odvolací súd vytýkal súdu prvého stupňa, že v rozhodnutí nesprávne interpretoval výpovede žalovaného na pojednávaní, najmä keď uviedol, že žalovaný „si ani len nepamätal odkiaľ mal takú hotovosť“, ale na pojednávaní žalovaný uviedol, že „časť peňazí som mal v hotovosti a časť v banke, presne sa už nepamätám.“ Za značne pochybné označil odvolací súd tvrdenie žalobcov, že predmetné zmluvy boli simulované za účelom ochrany ich nehnuteľností, lebo bolo postavené na zlom poučení advokátky JUDr. F., ktorú však ako svedkyňu nežiadali na súde prvého stupňa vypočuť a tento dôkaz už nebolo možné použiť v odvolacom konaní; ďalej uviedol, že tiež zostala nezodpovedanou otázka, prečo – ak malo ísť o fiktívny úkon v čase podpísania zmluvy o pôžičke – nedali žalobcovia, ktorí sa údajne radili s advokátkou, podpísať žalovanému fiktívnu kvitanciu o vrátení uvedenej pôžičky, aby boli dostatočne do budúca zabezpečení pred možným zneužitím. Na základe takto ustáleného stavu dospel odvolací súd k záveru, že žalobcovia neunesli vecné bremeno dôkazu, ktorým by jednoznačne preukázali fiktívnosť predmetnej zmluvy a absenciu skutočnej vôle účastníkov, uvedúc, že ich dôkazy boli založené len na ich tvrdeniach ako dlžníkov a tvrdení ich syna ako osoby preukázateľne zadlženej, ktorý je na pozitívnom vyriešení sporu v prospech žalobcov zainteresovaný. Pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd aplikoval § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie, v ktorom žiadali, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa. V dovolaní namietali, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nedostatočne vysporiadal s ich právnou argumentáciou, čím svoje konanie zaťažil vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ďalej vytýkali odvolaciemu súdu, že v rozpore s § 120 O.s.p. preniesol dôkazné bremeno o tvrdení, že došlo k poskytnutiu peňažných prostriedkov titulom pôžičky, zo strany žalovaného na žalobcov. Zdôrazňovali, že v zmysle § 120 O.s.p. majú účastníci konania dôkaznú povinnosť - povinnosť uviesť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, preto ak žalovaný tvrdil, že pôžičku poskytol a že teda došlo k naplneniu napadnutej zmluvy, bolo jeho dôkazným bremenom toto tvrdenie preukázať. Podľa názoru dovolateľov

odvolací súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie a preto nesprávne vyhodnotil napadnutý právny úkon ako platný. Tvrdili, že k odovzdaniu a prevzatiu peňažných prostriedkov titulom pôžičky, ani z iného titulu medzi účastníkmi nedošlo a že predmetná zmluva o pôžičke bola len simulovaná, takže pre nedostatok vážnosti vôle účastníkov je absolútne neplatným právnym úkonom.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V prejednávannej veci dovolanie žalobcov smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej a preto je procesne prípustné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodu, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd sa obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na uvedenú zákonnú povinnosť dovolací súd skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal

spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať sa v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska tohto ustanovenia významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Dovolatelia videli vadu tejto povahy v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nedostatočne vysporiadal s ich právnou argumentáciou.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa cit. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k

spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami, a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd v zmysle spomenutých zákonných požiadaviek v podstate postačujúco /dostatočne/ odôvodnil svoje rozhodnutie. Stručne zhrnuté: žalobu zamietol z dôvodu, že žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, lebo nepreukázali fiktívnosť zmluvy o pôžičke a absenciu vôle účastníkov a v tejto spojitosti označil za nesprávny právny názor súdu prvého stupňa, že vecné bremeno dokazovania, že k zmluve o pôžičke došlo, spočíva na strane žalovaného. Okolnosť, že žalobcovia nesúhlasia s takýmto dôvodom zamietnutia ich žaloby, neznamená ešte nedostatok dôvodov rozhodnutia a teda jeho nepreskúmateľnosť; z hľadiska uvedeného posudzovania dostatočnosti dôvodov ako vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. samotná otázka správnosti zaujatého právneho názoru odvolacieho súdu nebola podstatná (rozhodujúca). Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať ani to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalobcov.

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnúť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je nesprávnosť rozhodnutia vo veci, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Z obsahu dovolania v predmetnej veci vyplýva, že dovolatelia uplatnili i dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo

skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak odvolací súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Dovolatelia tvrdili, že k odovzdaniu a prevzatiu peňažných prostriedkov titulom pôžičky a ani z iného titulu medzi účastníkmi nedošlo. Uviedli, že ak žalovaný tvrdil, že pôžičku poskytol a že teda došlo k naplneniu napadnutej zmluvy, spočívalo na ňom dôkazne bremeno toto tvrdenie preukázať, odvolací súd však tento výklad dôkazného bremena neakceptoval.

Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Procesnoprávnym následkom neunesenia dôkazného bremena účastníkom konania je jeho neúspech v spore. Pod vyhodnotením dôkazov je treba rozumieť aj zhodnotenie *absencie* dôkazov (vedúcej k neuneseniu dôkazného bremena). Ak súd rozhoduje v situácii dôkaznej núdze, dopad (neúspech) sa pričíta účastníkovi, na ktorom leží podľa predpisov *hmotného práva* dôkazné bremeno (zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva).

Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná. Z nej potom vyplýva i to, kto je nositeľom dôkazného bremena, teda ktorý z účastníkov je povinný stanovený okruh skutočností preukázať.

V prejednávanej veci sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke a na ňu nadväzujúcej zmluvy o zriadení záložného práva.

Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo

konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné *odovzdanie* predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne.

Odvolačný súd pri posudzovaní otázky dôkazného bremena pochybil, keď zjavne prehliadol, že zmluva o pôžičke je v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka tzv. reálnym kontraktom, to znamená, že k jej uzavretiu sa vyžaduje, aby veriteľ aj skutočne odovzdal predmet pôžičky dlžníkovi. Ak sa tak nestane, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (k tomu porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010 sp. zn. 3 Cdo 325/2009), a to aj keby všetky náležitosti tohto právneho úkonu (vrátane náležitostí vôle) boli dané. V prejednávanej veci bolo preto pre posúdenie otázky platnosti zmluvy o pôžičke nevyhnutné zistiť, či došlo k jej poskytnutiu – odovzdaniu peňazí. Skutočnosť poskytnutia pôžičky v konaní vždy preukazuje veriteľ, v danom prípade žalovaný. Neobstojí preto právny záver odvolacieho súdu, že nebolo povinnosťou žalovaného preukázať, že k pôžičke (teda jej poskytnutiu) prišlo. Dovolací súd dáva do pozornosti, že sa musí preukázať *skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi*, nie preukázať možnosť veriteľa disponovať príslušnou peňažnou sumou.

Keďže odvolací súd v dôsledku svojho nesprávneho právneho názoru na dôkazné bremeno nepovažoval za potrebné zaoberať sa pri skúmaní platnosti predmetnej zmluvy o pôžičke z hľadiska skutkového otázkou poskytnutia pôžičky (odovzdania predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi), a rozhodol vo veci, jeho postupom došlo k inej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov napadnutý rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 prvá veta a ods. 4 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. mája 2012

JUDr. Milan D e á k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť:
Hrčková Marta